

ประเด็นที่ 5 รหัสอาชีพ 9622 (คนงานรับจ้างทั่วไป)

“คนงานรับจ้างทั่วไป” ตามรหัสอาชีพ 9622 หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการทำความสะอาด ทาสี และดูแลรักษาอาคาร สนาม สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงปฏิบัติงานซ่อมแซมง่าย ๆ ซึ่งอาจจะรับงานหลายอย่างในแต่ละวัน แต่เป็นเพียงงานง่าย ๆ ทั่วไปดังกล่าวเท่านั้น โดยมีตัวอย่างอาชีพ เช่น ช่างซ่อมเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่รับงานตามชุมชน/คอนโด/หมู่บ้านจัดสรร หรือคนช่วยงานในโรงแรมหรือตามหอพัก (ซึ่งทำหน้าที่ซ่อมแซมง่าย ๆ ปรับแก้ประตู/หน้าต่าง ทาสี เปลี่ยนหลอดไฟ เปลี่ยนก๊อกน้ำ เป็นต้น)

ส่วนคำว่า “รับจ้างทั่วไป” ตามภาษาปากที่ประชาชนใช้กันอย่างแพร่หลายนั้น มีความหมายที่กว้างกว่า และครอบคลุมถึงหลากหลายอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงกาย เช่น รับจ้างทำความสะอาด รับจ้างเช็ดผัก รับจ้างตัดหญ้า เป็นต้น โดยอาชีพเหล่านี้ มักจะมีรหัสอาชีพที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว (ให้จัดประเภทไว้ในรหัสอาชีพตามอาชีพหลักนั้น ๆ ซึ่งเป็นการจำแนกตามการปฏิบัติงานโดยใช้ระยะเวลามากกว่าหรือใช้ทักษะที่สูงกว่า) เช่น

- คนงานรับจ้างทำความสะอาดบ้าน ให้จัดอยู่ในรหัสอาชีพ 9111 (คนงานและผู้ช่วยทำความสะอาดที่พักอาศัย)
- คนงานรับจ้างเช็ดผัก ให้จัดอยู่ในรหัสอาชีพ 9331 (คนงานขับเคลื่อนยานพาหนะโดยใช้มือหรือเท้า)
- รับจ้างดายหญ้าในสวนเกษตร/ในสวนพืชผัก ให้จัดอยู่ในรหัสอาชีพ 9211 (คนงานปลูกพืชผัก) เป็นต้น

ดังนั้น ในการสอบถามข้อมูลอาชีพ ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลกลับมาว่า “รับจ้างทั่วไป” ต้องสอบถามรายละเอียดหรือลักษณะของงานหรือประเภทของงานที่ทำทั้งหมด ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการกำหนดรหัสอาชีพได้ เช่น รับจ้างอะไรบ้างและรับจ้างอะไรเป็นหลัก งานรับจ้างนั้นทำเป็นประจำหรือรับงานเป็นครั้งคราว เป็นต้น เพื่อนำมาพิจารณาในการลงรหัสอาชีพต่อไป

กรณีตัวอย่าง

- คนงานรับจ้างที่ปฏิบัติงานด้านขยะเป็นหลัก ให้จัดอยู่ในหมู่ 961 (ผู้ปฏิบัติงานด้านขยะ) ซึ่งรหัสอาชีพในหมู่นี้จะสามารถจำแนกรหัสอาชีพได้ต่อไปนี้
 - 9611 (คนเก็บขยะและวัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่)
 - 9612 (คนงานคัดแยกขยะ)
 - 9613 (คนกวาดถนนและผู้ใช้แรงงานที่เกี่ยวข้อง)
- คนงานรับจ้างดายหญ้า เนื่องจากกรับจ้างดายหญ้าเป็นงานที่ใช้แรงกายเป็นหลัก ให้จัดอยู่ในหมวดใหญ่ 9 ซึ่งในการลงรหัสอาชีพการรับจ้างดายหญ้านี้ จะมีการคำนึงถึงสถานที่ในการปฏิบัติงานร่วมด้วย เช่น
 - รับจ้างดายหญ้าในครัวเรือนที่อยู่อาศัย ให้จัดอยู่ในรหัสอาชีพ 9111 (คนงานและผู้ช่วยทำความสะอาดที่พักอาศัย)
 - รับจ้างดายหญ้าในสำนักงาน/โรงแรม/สถานประกอบการ ให้จัดอยู่ในรหัสอาชีพ 9112 (คนงานและผู้ช่วยทำความสะอาดสำนักงาน โรงแรม และสถานประกอบการอื่น ๆ)
 - รับจ้างดายหญ้าในสวนเกษตร/ในสวนพืชผัก ให้จัดอยู่ในรหัสอาชีพ 9211 (คนงานปลูกพืชผัก)
 - รับจ้างดายหญ้าในสถานที่สาธารณะ ให้จัดอยู่ในรหัสอาชีพ 9613 (คนกวาดถนนและผู้ใช้แรงงานที่เกี่ยวข้อง)

- คณงานรับจ้างเซ็นผัก ให้จัดอยู่ในรหัสอาชีพ 9331 (คณงานขับเคลื่อนยานพาหนะโดยใช้มือหรือเท้า)
- คณงานรับจ้างซักผ้าด้วยมือ ให้จัดอยู่ในรหัสอาชีพ 9121 (คณงานซักรีดเสื้อผ้าด้วยมือ)
- คณงานรับจ้างที่ช่วงเช้าไปรับจ้างทาสี ช่วงบ่ายไปรับจ้างเปลี่ยนก๊อกรน้ำ หรือรับงานจ้างงานอื่นร่วมด้วย ซึ่งงานที่รับมาทำเป็นงานซ่อมแซมง่าย ๆ รับมาเป็นครั้งคราว และแตกต่างกันไปในแต่ละวัน ให้จัดอยู่ในรหัสอาชีพ 9622 (คณงานรับจ้างทั่วไป)